

Lisa 1

Supervisioniteenused asendus- ja perekodude ning laste turvakodude töötajatele

Tehniline kirjeldus

1. Taustakirjeldus ja hanke eesmärk

Iga laps peaks elama kodus, oma pere juures. Kahjuks ei ole see alati võimalik. On olukordi, kus vanemad ei tule ka hoolimata abistavatest teenustest lapse kasvatamisega toime, kodune keskkond on lapsele ohtlik ning laps tuleb perest eraldada. Kui laps ei saa mingil põhjusel edasi oma sünniperes elada, siis on Eestis olemas kolm võimalust:

- lapse eestkostja määramine, kes võtab lapse enda perre kasvatada ning on tema seaduslik esindaja (reguleerib perekonnaseadus (PKS));
- asendushooldusteenusele suunamine - teenuse osutaja on hoolduspere, perekodu või asenduskodu, lapse seaduslik esindaja on kohalik omavalitsus (reguleerib sotsiaalhoolekande seadus (SHS))
- lapse uude perekonda lapsendamine – laps on samaväärne pereliige nagu bioloogilised lapsed (reguleerib perekonnaseadus (PKS)).

Asendushooldusteenus – kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu või asenduskodu (SHS § 45⁵).

Perekodu – asendushooldusteenuse osutaja, kes osutab teenust kuni kolme perevanemaga peres, kus on samal ajal kuni kuus last (SHS § 45⁷).

Asenduskodu – asendushooldusteenuse osutaja, kes osutab teenust kasvatajatega peres, kus on samal ajal kuni kuus last (SHS § 45⁸).

Järelhooldusteenus – kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine (SHS § 45¹⁵). Järelhooldusteenust võib osutada ka pere- või asenduskodu.

31.12.2022 elas Eestis asutusepõhisel **asendushooldusel** ehk pere- ja asenduskodudes **762 last** (neist asendushooldusteenusel perekodus 542 ja asendushooldusteenusel asenduskodus 220 last). **Hooldusperedes** (sh perekonnas hooldamisel) elas 31.12.2022 seisuga **154 last**. 2022. aasta detsembris kasvas **eestkosteperes 1403 last ja noort**.

2021. aasta lõpu seisuga oli Eestis kokku 37 pere- ja asenduskodu. Pere- ja asenduskodudes töötab 215 kasvatajat, 244 perevanemat, 36 kasvatajate ja perevanemate abilist, lisaks muud tugispetsialistid (nt logopeed, eripedagoog, füsioterapeut, õde, sotsiaaltöötaja - 44 inimest) ja asutuste juhid.

Käesolevas hankes soovib hankija supervisioniteenuste osutamist **kõigile Eesti pere- ja asenduskodude ning laste turvakodude töötajatele**. Teenused on vajalikud, et toetada ja arendada töötajate pädevust, vältida läbipõlemist ja sellest tingitud personali voolavust. See omakorda tähendab pere- ja asenduskodus viibivate laste jaoks toetavamaid ja püsivamaid suhteid ja keskkonda ning stabiilsemat elukorraldust. Samuti aitavad tugiteenused töötajatel leida lahendusi keerulistes olukordades ning kokkuvõttes parandada asendushoolduse kvaliteeti.

2. Teenuste kirjeldus

- 2.1 Hankega tellitakse individuaalse ja grupisupervisiooni (töönõustamise) osutamist asendus- ja perekodus¹ või laste turvakodus² töötavatele perevanematele, kasvatajatele, tugispetsialistidele, juhtidele ja teistele laste ja noorte kasvatamise ja arendamise eest vastutavatele töötajatele.
- 2.2 Supervisioon on süsteemne nõustamisprotsess, mille oluliseks eesmärgiks on perevanema/kasvataja ning juhi kompetentside toetamine (sh kompetentsimudelitest³ lähtuvalt) ning koolitustel õpitu ellurakendamise toetamine. Supervisiooni käigus leitakse ja toetatakse parimaid suhtlemis- ja sekkumisviise, õpitakse kasutama parimal viisil oma ressursse laste toetamiseks. Supervisioonil pööratakse tähelepanu asendus- ja perekodude ning turvakodude töötajate enesearengu võimendamisele seoses laste eest hoolitsemise, nende kasvatamise ja arendamisega, sh järgmistele teemadele:
- 2.2.1 Töötaja isiklikest kogemustest tulenevad käitumismustrid, sh käivitajad, nende teadvustamine, ennetamine, toimetulek;
 - 2.2.2 Konfliktide ennetamine ja lahendamine, konfliktivahendus;
 - 2.2.3 Töötajate emotsionaalse seisundi toetamine, tööalaste raskuskohtade märkamine ja teadvustamine, töötajate käitumise reflekteerimine ja analüüs ning vajadusel abi käitumismustrite muutmisel.

2.3 Grupisupervisioon

- 2.3.1 **Grupisupervisioon on** grupinõustamine, milles kasutatakse erinevaid kogemuse läbitöötamise meetodeid. Supervisiooni peamiseks eesmärgiks on inimeste tööressursi taastamine ja areng. Supervisiooni teemadeks võivad olla konkreetset juhtumid, inimestevahelised suhted, probleemid seoses keskkonna, rollide, eesmärkidega, elamused ja emotsioonid seoses laste kasvatamisega.
- 2.3.2 Ühe kohtumise pikkus on vähemalt 180 minutit (jaguneb 1,5h ja 1,5h).
- 2.3.3 Grupisupervisiooni võib läbi viia nii ühest asutusest kui mitme erineva asutuse töötajatest koosnevale grupile.
- 2.3.4 Eraldi viiakse läbi grupisupervisioonid asendus- ja perekodude ning laste turvakodude juhtidele.
- 2.3.5 Teenused toimuvad üldjuhul pere- või asenduskodu või turvakodu ruumides. Juhtide grupisupervisiooni ruumid tagab Täitja.
- 2.3.6 Grupisupervisioonid toimuvad üldjuhul kontaktkohtumisena. Kui tulenevalt koroonaviiruse levikust vm inimeste elu või tervist ohustavate olukordade ja sellega seotud piirangutest tulenevalt ei ole teenuse osutamine kontaktkohtumisena võimalik või on ohtlik, võivad grupisupervisioonid toimuda ka veebipõhiselt. Kui grupisupervisiooni läbiviimine veebipõhiselt on vajalik muul põhjusel, kooskõlastatakse see eelnevalt tellijaga. Juhtide grupisupervisioonid võivad toimuda nii kontaktkohtumisena kui veebipõhiselt.
- 2.3.7 Grupisupervisiooni rahastatakse ühe kohtumise ühikuhinna põhiselt. Ühe kohtumise hind selgub hanke tulemusena. Kui ühe kohtumise pikkus on rohkem kui 180 minutit, ei suurene seetõttu kohtumise eest makstav tasu.

2.4 Individuaalne supervisioon

- 2.4.1 **Individuaalne supervisioon** on nõustamisprotsess, mille käigus superviisor aitab superviseeritaval analüüsida ennast ja enda toimimisviise, saada toetust, leida

¹ Asendushooldusteenuse osutamiseks tegevusluba omav juriidiline isik.

² Lapsele turvakoduteenuse osutamiseks tegevusluba omav juriidiline isik.

³ Kompetentsimudelid on leitavad Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt järgnevalt: Perevanema/kasvataja kompetentsimudel: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/media/2463/download>; selle seletuskiri: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/sites/default/files/content-editors/Lastekaitse/perevanema_kasvataja_kompetentsimudeli_seletuskiri.pdf; asendus- või perekodu juhi kompetentsimudel: <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/media/2785/download>

uusi lahendusi keerulistele olukordadele. Superviisor jõustab inimest läbi ressursside leidmise ja toetab muutuste tegemist oma käitumises.

- 2.4.2 Individuaalset supervisiooni osutatakse üldjuhul kontaktkohtumisena. Kui tulenevalt koroonaviiruse levikust vm inimeste elu või tervist ohustavate olukordade ja sellega seotud piirangutest tulenevalt ei ole teenuse osutamine kontaktkohtumisena võimalik või on ohtlik, võivad supervisioonid toimuda ka veebipõhiselt. Kui supervisiooni läbiviimine veebipõhiselt on vajalik muul põhjusel, kooskõlastatakse see eelnevalt tellijaga.
- 2.4.3 Individuaalset supervisiooni rahastatakse akadeemilise tunni (45 minutit) põhiselt. Ühe teenusetunni hind selgub hanke tulemusena.
- 2.4.4 Individuaalse supervisiooni maksimaalne maht isiku kohta on neli kohtumist aastas. Teenust võib osutada suuremas mahus vaid juhul kui Tellija on andnud nõusoleku teenuse mahu suurendamiseks kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

3. Teenuste korraldamine ja protsess

- 3.1 Täitja korraldab teenuse osutamise superviisori poolt, kes vastab hanke alusdokumentides kirjeldatud kvalifikatsiooninõuetele.
- 3.2 Täitja võib kaasata lepingu täitmisse isikuid, kes ei ole pakkumuse esitamise ajal pakkuja meeskonnas. Täitja esitab enne täiendava isiku kaasamist lepingu täitmisse hankijale vastava isiku CV ja vajadusel kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid. Isik võib asuda lepingu alusel teenuseid osutama pärast hankijalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kinnituse saamist. Tellijal on õigus teha Täitjale ettepanekuid täiendavate meeskonnaliikmete kaasamise osas.
- 3.3 Täitja tagab, et superviisorid ei avalikusta konfidentsiaalset infot ilma äärmise vajaduseta, ning samas ka tunnevad ja järgivad lastekaitse põhimõtteid ning abivajavast lapsest teatamise kohustust. Täitja tagab, et superviisorid lähtuvad teenuste osutamisel riiklikest suundadest asendushoolduse valdkonna arendamisel, asendushooldusteenu eesmärgist, laste õigustest ja huvidest ning lastekaitse põhimõtetest.
- 3.4 Teenuste protsess:
 - 3.4.1 Tellija esitab Täitjale nimekirja koos kontaktandmetega kõigi asendus- ja perekodude ning laste turvakodude kohta, kes on teenuste sihtgrupiks. Kui lepinguperioodi jooksul lisandub sihtgruppi uusi asutusi, edastab Tellija nende kohta esimesel võimalusel info Täitjale.
 - 3.4.2 Täitja võtab individuaalselt ühendust kõigi pere- ja asenduskodudega ning laste turvakodudega ning lepib kokku regulaarsete grupisupervisioonide toimumise.
 - 3.4.3 Täitja esitab Tellijale superviisorite nimekirja asutuste kaupa (kõik teenuseid vajavad asutused peavad olema superviisoritega kaetud ning märgitud peab olema, kas superviisorid osutavad teenuseid eesti ja/või vene keeles).
 - 3.4.4 Täitja tagab, et teenuste osutamisel arvestatakse superviisorite tööjaotusega selliselt, et igas asutuses osutatakse teenust keeles, mis on selles asutuses peamiselt kasutatav keel.
 - 3.4.5 Täitja annab asendus- ja perekodudele ja laste turvakodudele teada, kelle poole pöörduda individuaalse supervisiooni või erakorralise grupisupervisiooni vajaduse puhul. Individuaalse supervisiooni või erakorralise grupisupervisiooni aeg lepitakse kokku osapoolte vahel.